7/7572-15632

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Zeki ÇAKAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim. 24.05.2002

Dr. Azmi **ATEŞ**
İstanbul Milletvekili

SORULAR:

24.04.2002 tarihinde 14966 sayı ile sınır ticareti kapsamında Irak'tan Habur Kapısı üzerinden yapılan motorin ithalatıyla ilgili olarak, sorduğum yazılı önergeme Başbakan adına verdiğiniz cevaplar, sorularımı karşılamamaktadır.

Bu sebeple aynı önergemdeki soruları –sorularıma referans oluşturan giriş bölümünü koymadan- vermiş olduğunuz cevapların ışığında redakte ederek, ilave sorularla birlikte tekrar sormak istiyorum.

Sayın Bakan, **çok müşahhas olan sorularımı bu defa kamu vicdanını tatmin edecek şekilde cevaplandırmanızı diliyorum.**

1- "...Sınır ticareti kapsamında Irak'tan Habur Sınır Kapısı üzerinden yapılan motorin ithalatının.." **neden durdurulduğuyla ilgili olarak,** sorduğum 1. soruya verdiğiniz cevapta, "...19 Eylül 2001 tarihinden itibaren azalarak, Kasım 2001'in sonlarına kadar devam etmiş olup, kısa bir süre durdurulduktan sonra Ocak 2002'de tekrar sınırlı miktarda başlamış ve 22 Şubat 2002 tarihine kadar ithalat yapılmıştır" demektesiniz.
Sayın Bakan, **motorin ithalatı, hangi gerekçelerle azaltılarak, 22 Şubat 2002 tarihinden itibaren de tamamen durdurulmuştur?**
Bu uygulamanın **-11 Eylül'ün hemen akabinde- 19 Eylül'de başlaması ve ABD'nin Irak'a müdahale etme düşüncesinin seslendirildiği bir zamana denk gelmesi tesadüf müdür?**

2- Yine sorularıma verdiğiniz cevapta, "...Habur Sınır Kapısından mutad depolarla gelen motorinin yöre halkına sosyal adaleti sağlamak, vergi kaybını önlemek ve ülke menfaatlerine aykırı olmayacak ve haksız rekabeti de önleyecek şekilde yurtiçinde satışının düzenlenmesini teminen..." diyerek devam etmektesiniz?
Sayın Bakan, yukarıda sizin de hayati önemini vurguladığınız, bölge insanı ve ülkemiz için bu kadar anlamlı olan bu faaliyeti devam ettirmekten sizi alıkoyan nedir?
Bu durum ne zamana kadar devam edecektir?

3- Bu yolla yapılan motorin ithalatının durdurulmasının temel sebeplerinden birisi olarak da Habur Gümrük Kapısı'ndan giriş çıkışların yeterince kontrol edilememesinden dolayı, kayıt dışı motorin ve ham petrolden elde edilen gelirlerin bir kısmının PKK'nın kontrolüne geçmesinin gösterildiği basın ve medyada yer almaktadır.
Oysa, bölgeye hayat veren, insanların yüzünü güldüren -üstelik de, motorin mal karşılığında ithal edildiğinden dolayı, döviz kaybını önleyen- **böyle bir faaliyeti durdurarak önlemeyi tercih etmek yerine, denetim mekanizmalarını çok daha dinamik hale getirerek, olabilecek her türlü kaçakları ve -ifade edildiği gibi varsa- rüşveti de önleyerek bu faaliyetin devamını sağlamak, gerek bölge insanımız, gerek milletimiz, gerekse ülkemizin geleceği açısından çok daha iyi olmaz mı?**

7/7572-15837

4- **Bu uygulamanın devam etmesi halinde, geçimini temin edemez duruma düşen bölge insanımız** -ülkemiz üzerinde planlı ve programlı hesapları olan- **dış güçlerin istismarıyla karşı karşıya bırakılmış olmaz mı?**

5- Bu durumun gerekçesi olarak, Irak'ın günde 4 milyon litre motorini Musul'dan Suriye'ye vermeye devam ettiğinin bilindiği bir ortamda, Merkezi Irak'ın Kuzey Irak'a motorin vermeyi durdurması gösterilebilir mi?
Şayet gösterilmekte ise, bu hangi gerekçelere dayandırılmaktadır?

6- **Bu durumda bölgeye hayat veren bu ticaretin, 18 Eylül 2001 tarihinden beri yapılmayışı** -yöre insanının alım gücünün her geçen gün erimesinden dolayı- **bölgedeki ekonomik ve sosyal hareketliliği yeniden durma noktasına getirmiştir.**
Sayın Başbakan şimdi size sormak istiyorum:
Sınır ticareti yapılamadığı için çürümeye terk edilmiş, atıl durumda bırakılan 50265 aracın -vergi, amortisman bedeli dahil- **yıllık zararı ne kadardır?**

7- Şırnak Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Sayın Kamil İlhan'ın da söylediği gibi,
bu yolla ithal edilen motorinin bedeli, inşaat ve gıda maddeleri, otomotiv ve yan sanayii ürünleri ve muhtelif tekstil ürünleri ihraç edilerek ödenmektedir.
Bu ticaretin yapılmaması durumunda;
Ülkemizin vergi kaybı yıllık ne kadar olacaktır?
Ayrıca, **yöre insanımızın kaybı** -bugüne kadar yaptığı yatırımların atıl kalması ve istihdam kaybını da göz önüne alarak- **ne kadar olacaktır?**

8- Bölge insanımızın içinde bulunduğu bu hassas durumu, Şırnak ve Cizre başta olmak üzere, bölgedeki 73 Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı, TOBB Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Rıfat Hisarcıklıoğlu, yönetim kurulu üyeleriyle birlikte, 5 Mart 2002 tarihinde Başkanlık yaptığınız Bakanlar Kurulu'nun huzurunda bir raporla size arzetmişler.
Sayın Başbakan şimdi size sormak istiyorum.
Oda Başkanlarıyla yapılan görüşmenin üzerinden bugün itibariyle 80 gün geçmesine rağmen, Güneydoğu bölge insanımız için bu kadar hayati önemi haiz olan, milletimizi de çok yakından ilgilendiren sınır ticareti kapsamında, Irak'tan Habur Gümrük Kapısı yoluyla yapılan motorin ithalatının hala başlamamış olmasını nasıl izah ediyorsunuz?

9- TPIC'in kurulmasından bugüne kadar, Irak'tan sınır ticareti kapsamında ithal edilen motorinin dağıtımını yapan şirketlerin;
Yönetim Kurulu Başkan ve Yardımcıları, Yönetim Kurulu Üyeleri veya Sahipleri kimlerdir?
Bu kişilerin şirketlerindeki ortaklık hisseleri yüzde kaçtır?

10- **Dağıtım şirketlerinin kuruluş tarihi ve sermayeleri faaliyet alanları nedir?**
Dağıtım şirketlerinin herbirisi bu ticaretten dolayı toplam kaç TL'sı kazanmışlardır?
Bunun yıllara göre, dağılımını yapar mısınız?
Ayrıca, tüketiciler alacakları motorinin bedelini belirtilen fiyat üzerinden Dağıtım Şirketlerinin bankalardaki hesaplarına yatırıp, malı banka dekontlarıyla TPIC'ten teslim almaktadırlar. **Bu durumda, Dağıtım Şirketlerinin bu ticaretin yapılmasında herhangi bir riski var mıdır?**